

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

«31» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«31» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни **«МЕДІАКРИТИКА»**

ступінь вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

галузь знань – **06 «Журналістика»**

спеціальність – **061 «Журналістика»**

освітньо-професійна програма – **Правова журналістика**

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	4	28	28	3	8	53	120	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	108	120	4

Тернопіль – ЗУНУ
2023

31.08.2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 06 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 9 від 15.06.2022 р.

Робочу програму розробив викладач кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Михайло ЗУБИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри
кандидат історичних наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 061 Журналістика, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності,
кандидат наук
із соціальних комунікацій

Людмила КОМІНЯРСЬКА

Гарант ОПП,
кандидат наук
із соціальних комунікацій

Людмила КОМІНЯРСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАКРИТИКА»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАКРИТИКА»

Дисципліна «Медіакритика»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характер навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 06 «Журналістика»	Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 061 «Журналістика»	Рік підготовки: 2 Семестр: 4
Кількість змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма: « Правова журналістика »	Лекції: Денна – 28 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 28 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 53 год. Заочна – 108 год. Тренінг, КПЗ – 8 год. Індивідуальна робота: 3 год.
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАКРИТИКА»

Курс «Медіакритика» призначений для засвоєння слухачами базових знань і навичок з медіакритики. Окрім загального ознайомлення із цілями, функціями та специфікою медіакритики, курс пропонує для вивчення низку проблемних тем медіапростору: фейки та містифікації, маніпулятивні технології, медіанасильство, експлуатація еротичних мотивів тощо. Для успішного формування навичок журналіста-медіакритика студент повинен навчитися створювати медіакритичні матеріали: огляди, відгуки, рецензії тощо.

2.1. Метою вивчення дисципліни є формування в студентів навичок критичного осмислення матеріалів у ЗМІ, об'єктивного їх оцінювання. Курс з «Медіакритики» дає уявлення про нову, специфічну сферу медіадіяльності, яка в останні роки набуває все більшої популярності і є цікавою не лише для професіоналів, а й для широкої аудиторії.

Мета вивчення нормативної дисципліни «Медіакритика» – отримати основні теоретичні засади функціонування медіакритики, її взаємозв'язків із медіаграмотністю, медіаосвітою, медіаекологією. Окрім ознайомлення із системою, структурою та напрямками діяльності медіакритики, курс пропонує для вивчення низку проблемних тем: екранна агресія, проблема фейків та містифікацій в медіа, форми цензури у сучасному суспільстві, новітні форми маніпуляцій та пропаганди у медіа тощо. Курс передбачає написання та публікацію студентами двох медіакритичних матеріалів на самостійно обрану тему.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів із розвитком медіакритики як новим видом журналістської діяльності за кордоном та в Україні;
- узагальнити та систематизувати раніше набуті знання із правових основ журналістики, професійної майстерності, журналістської етики, навчити практично застосовувати їх у щоденній діяльності;
- сприяти формуванню почуття відповідальності у майбутніх журналістів за кожен матеріал, який вони готують; вчити критично та самокритично сприймати медіа продукт.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни «Медіакритика»

ЗК 02. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з «Історії журналістики», «Правових та професійних стандартів, журналістської етики».

2.5. Результати навчання

ПР2. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР3. Оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, організовану й проведenu самостійно або спільно з колегами.

ПР14. Генерувати інформаційний контент на задану тему з використанням доступних та офіційних джерел інформації.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАКРИТИКА»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Медіакритика в системі сучасної журналістики

Тема 1. Медіакритика: поняття, функції, роль в суспільстві, значення для медіаіндустрії. Зміст поняття «медіакритика». Погляди зарубіжних та українських дослідників. Актуальні завдання медіакритики. Предмет і основні характеристики медіакритики. Становлення медіакритики як особливої сфери журналістики. Види, функції медіакритики.

Тема 2. Характеристики якісних і популярних медіа.

Найважливіші характеристики якісних видань. Поняття «якісна преса». Аудиторія якісних медіа. Початок розвитку масової сенсаційної преси. Масова преса в політичному та економічному контекстах.

Тема 3. Спеціалізовані медіакритичні видання.

Історія створення спеціалізованих медіакритичних видань в Україні. «Телекритика»: професійне та авторитетне в медіаколах видання. Проблематика журналу «Медіакритика». Функційно-типологічна характеристика медіаплатформи «ДетекторМедіа». Жанрові форми і тематичне спрямування сучасної медіакритики.

Тема 4. Різновиди медіакритики за видами ЗМІ

Телевізійна, радіо-, журнально-, газетна критика. Основні завдання, принципи. Медіакритика і висвітлення у ЗМІ проблем суспільної безпеки. Взаємини медійних організацій і аудиторії в умовах інформаційного ринку. Медіакритика і проблема соціальної відповідальності ЗМІ.

Тема 5. Різновиди медіакритики за аудиторією: академічна, професійна, масова.

Академічна медіакритика основні ознаки, критико-журналістські роботи вчених і дослідників, що адресовані професіоналам мас-медіа. Характеристика професійної медіакритики, Спрямування масової медіакритики одночасно на широку аудиторію читачів, телеглядачів, радіослухачів, і на авторів змісту ЗМІ.

Тема 6. Жанрова система медіакритики.

Жанрові характеристики медіакритики. Використання інформаційних жанрів. Аналітичні жанри в медіакритиці. Публіцистичні жанри в медіакритиці. Коментар, аналітична стаття, авторська колонка, есе, огляд, рецензія.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методика критичного аналізу в медіакритиці

Тема 7. Функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики.

Інформаційно-комунікативна функція медіакритики. Функціональність медіакритичних матеріалів. Результативність та дієвість медіакритичних текстів. Функція інформування, артикуляції, соціалізації, кореляції; функція критики і контролю.

Тема 8. Медіакритика в корекції соціально-шкідливих стереотипів.

Роль медіакритики в корекції соціально-шкідливих стереотипів. Напрями типологічного вивчення стереотипів. Розвінчання найпоширеніших стереотипів: етичних, расових, статевих, культових.

Тема 9. Концепція політичної журналістики.

Особливості політичної журналістики. Розвиток політичної журналістики в Україні. Вільні вибори – це ключ до демократії. Роль ЗМІ у виборчому процесі. Інформаційний стан суспільства як визначальний фактор політичного та соціального розвитку і суверенітету країни.

Тема 10. ЗМІ як чинник демократизації суспільно-політичного життя: українські реалії.

Свобода слова як ознака правової демократичної держави. Взаємодія влади і суспільства. Мас-медіа як «четверта» влада у суспільно-політичному житті. Взаємодія політичної та медіасистем.

Тема 11. Медіакритика як форма суспільної культури

Медіакритика і формування суспільного консенсусу. Медіакритика і проблема суспільної довіри до ЗМІ. Роль медіакритики в захисті гуманістичної культури. Медіакритика і висвітлення у ЗМІ проблем суспільної безпеки.

Тема 12. Проблема замовної журналістики

Інформація і медіаспоживання. Практичні маркери інформації та пропаганди в медіапросторі. Власники медіа. Цензура, самоцензура, джинса. Журналістські стандарти. Маніпуляції в медіа та пропаганда. Фейк як один із механізмів інформаційної маніпуляції. Маніпуляції в заголовках, з експертами, фотофейки, маніпуляції на ТБ, в нових медіа, в книгах.

Тема 13. Проблеми медіаекології

Медіакритика як прояв своєрідного ноосферного екобалансу (нооценозу). Роль медіакритики в корекції соціально-шкідливих стереотипів (етичних, расових, статевих, культових). Мова ворожнечі: дегуманізація. Образ ворога. Ознаки і техніки мови ворожнечі. Ярлики ворожнечі щодо внутрішньо переміщених осіб. МК як прояв своєрідного ноосферного екобалансу (нооценозу.). Медіакритика і сучасні тенденції розвитку медіасистеми: комерціалізація, таблоїдизація, збільшення масштабів.

Тема 14. Інформаційна безпека громадян України під час російсько-української війни та роль засобів масової інформації

Характеристика інформаційної експансії країни-агресора як елемента гібридної війни. Права і обмеження працівників масмедіа щодо висвітлення подій на передовій лінії фронту. Телемарафон: за і проти

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

«Медіакритика»

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг, КПЗ	Сам. робота	Контр. заходи
<u>Змістовий модуль I. Медіакритика в системі сучасної журналістики</u>						
Тема 1. Медіакритика: поняття, функції, роль в суспільстві, значення для медіаіндустрії.	2	2	1	2	4	Питання, практичні завдання, інтерактивні презентації, кейсові завдання
Тема 2. Характеристики якісних і популярних медіа.	2	2			4	Питання, презентації, ігрові методи, практичні завдання
Тема 3. Спеціалізовані медіакритичні видання.	2	–			4	Питання, практичні завдання, таблиці, кейсові завдання
Тема 4. Різновиди медіакритики за видами ЗМІ.	2	2			4	Питання, практичні завдання, таблиці, інтерактивні презентації
Тема 5. Різновиди медіакритики за аудиторією: академічна, професійна, масова.	2	2			4	Питання, інфографіка, контент-моніторинг, презентація, моделювання
Тема 6. Жанрова система медіакритики.	2	1			4	Питання, контент-моніторинг, кейсові завдання, графічні карти знань
<u>Змістовий модуль II: Методика критичного аналізу в медіакритиці</u>						
Тема 7. Функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики.	2	1	1	2	4	Питання, практичні завдання, таблиці.
Тема 8. Медіакритика в корекції соціально-шкідливих стереотипів.	2	2			4	Питання, практичні завдання, графічні карти знань, моделювання, усна презентація

Тема 9. Концепція політичної журналістики.	3	4			4	Питання, практичні завдання, графічні карти знань, моделювання, усна презентація
Тема 10. ЗМІ як чинник демократизації суспільно-політичного життя: українські реалії.	3	4	1	4	4	Питання, практичні завдання.
Тема 11. Медіакритика як форма суспільної культури.	2	2			4	Питання, інфографіка, графічні карти знань, робота в групах, моделювання
Тема 12. Проблема замовної журналістики.	2	2			3	Питання, аналітичні довідки, робота в групах, інфографіка, презентації,
Тема 13. Проблеми медіаекології.	2	2			3	Питання, презентації, практичні завдання.
Тема 14. Інформаційна безпека громадян України під час російсько-української війни та роль засобів масової інформації	–	2			3	Практичні завдання, робота в групах, таблиці
Загалом:	28	28	3	8	53	
Підсумковий контроль	Екзамен					

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практ. заняття	Сам. робота	Контр. заходи
<u>Змістовий модуль I. Медіакритика в системі сучасної журналістики</u>				
Тема 1. Медіакритика: поняття, функції, роль в суспільстві, значення для медіаіндустрії.	–	–	8	Питання, практичні завдання інтерактивні презентації кейсові завдання
Тема 2. Характеристики якісних і популярних медіа.	2	2	8	Питання, презентації, ігрові методи, практичні завдання
Тема 3. Спеціалізовані медіакритичні видання.	–	–	8	Питання, практичні завдання, таблиці, кейсові завдання
Тема 4. Різновиди медіакритики за видами ЗМІ.	–	–	8	Питання, практичні завдання, таблиці, інтерактивні презентації
Тема 5. Різновиди медіакритики за аудиторією: академічна, професійна, масова.	–	–	8	Питання, інфографіка, контент-моніторинг, презентація, моделювання
Тема 6. Жанрова система медіакритики.	2	–	8	Питання, контент-моніторинг, кейсові завдання, графічні карти знань
<u>Змістовий модуль II: Методика критичного аналізу в медіакритиці</u>				
Тема 7. Функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики.	2	–	8	Питання, практичні завдання, таблиці.
Тема 8. Медіакритика в корекції соціально-шкідливих стереотипів.	–	–	8	Питання, практичні завдання, графічні карти знань, моделювання, усна презентація
Тема 9. Концепція політичної журналістики.	–	–	8	Питання, практичні завдання, графічні карти знань, моделювання, усна презентація
Тема 10. ЗМІ як чинник демократизації суспільно-політичного життя: українські реалії.	–	–	8	Питання, практичні завдання.
Тема 11. Медіакритика як форма суспільної культури.	–	–	7	Питання, інфографіка, графічні карти знань, робота в групах, моделювання

Тема 12. Проблема замовної журналістики.	–	–	7	Питання, аналітичні довідки, робота в групах, інфографіка, презентації,
Тема 13. Проблеми медіаекології.	2	2	7	Питання, презентації, практичні завдання.
Тема 14. Інформаційна безпека громадян України під час російсько-української війни та роль засобів масової інформації	–	–	7	Практичні завдання, робота в групах, таблиці
Загалом:	8	4	108	
Підсумковий контроль	Екзамен			

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Медіакритика в системі сучасної журналістики

Практичне заняття № 1

Тема: Медіакритика: поняття, функції, роль в суспільстві, значення для медіаіндустрії

1. Медіакритика зародження, етапи становлення.
2. Суспільна значимість медіакритики.
3. Медіакритика в сучасній журналістиці.
4. Основні підходи до визначення медіакритики.
5. Особливості медіакритики.

Практичне заняття № 2

Тема : Формування інформаційного суспільства та розвиток медіакритики

1. Інформація. Інформаційне суспільство.
2. Загальні поняття інформаційного простору.
3. Втрата національного телерадіоэфіру.
4. Сучасна структура медіа-сфери в Україні.

Практичне заняття № 3

Тема: Медійна критика як форма саморегулювання журналістської спільноти

1. Аналіз сучасних ЗМІ.
2. Вплив медіакритики на суспільну думку.
3. Характеристика професійних медіакритичних угруповань.
4. Стандарти медіакритики.

Практичне заняття № 4

Тема: Різновиди медіакритики за видами ЗМІ

1. Види медіакритики.
2. Характеристика сучасних ЗМІ та вплив на них медіа критики.
3. Суспільна безпека та медіакритика
4. Медійні організації та їх вплив на суспільство.
5. Проблема соціальної відповідальності ЗМІ.

Практичне заняття № 5

Тема:Різновиди медіакритики за аудиторією: академічна, професійна масова

1. Диференціація медіа критики за суб'єктом діяльності.
2. Академічна медіакритика.
3. Професійна медіакритика.
4. Масова медіакритика.

Практичне заняття № 6

Тема:Жанрова система медіа критики

1. Загальна характеристика жанрів в медіа критиці.
2. Аналітичні жанри.

3. Публіцистичні жанри.
4. Жанри сатиричної публіцистики.
5. Коментар, аналітична стаття, авторська колонка, есе, огляд, рецензія

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Методика критичного аналізу в медіакритиці

Практичне заняття № 7

Тема: Специфіка журнальної і газетної критики

1. Візуальна інформація сучасних газетних видань.
2. Реклама на газетних сторінках.
3. Журнальне виробництво.
4. Різновиди жанрових модифікацій журнальної критики

Практичне заняття № 8

Тема: Телекритика і її специфічна мова

1. Телекритика основні тенденції розвитку.
2. Специфіка використання мовних кліше.
3. Мовні маркери журналіста та використання їх у телекритиці.

Практичне заняття № 9

Тема: Радіокритика та її особливості

1. Функції та основні завдання радіокритики.
2. Формування радіо-продукту.
3. Специфіка використання радіо-новин.

Практичне заняття № 10

Тема: Характеристика інтернеткритики

1. Жанрова своєрідність інтернеткритики.
2. Структурні елементи інтернет-повідомлень.
3. Інтернет-рецензії та їх особливості.
4. Критичні статті в інтернет-просторі: вимоги до написання

Практичне заняття №11

Тема: Медіакритика як форма суспільної культури

1. Інформативно-комунікативна функція МК.
2. Регулятивна функції МК в суспільстві.
3. Роль МК в корекції соціально-шкідливих стереотипів.
4. Розвінчання найпоширеніших стереотипів: етичних, расових, статевих, культових.

Практичне заняття № 12

Тема: Проблема замовної журналістики

1. Соціально-економічні чинники «джинси».
2. Особливості «джинси» регіональної журналістики.
3. Медіакритика як чинник протистояння поширенню «джинси».
4. Підберіть у матеріалах ЗМІ зразки замовної журналістики. Доведіть, що це саме «джинса».

Практичне заняття № 13

Тема: Проблеми медіа екології

1. Поняття «медіаекологія».
2. Як напрямок медіаекології пов'язаний із вченням про ноосферу?
3. Які виділяють криміногенні характеристики сучасного медійного контенту?

Практичне заняття № 14

Тема: Інформаційна безпека громадян України під час російсько-української війни та роль засобів масової інформації

1. Характеристика поняття «гібридна війна».
2. Права і обов'язки журналістів, які висвітлюють воєнну тематику.
3. Аналіз ключових моментів запровадження і функціонування проекту «Телемарафон».

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

№ п/п	Тематика
1	Медіакритика: поняття, функції, роль в суспільстві, значення для медіаіндустрії.
2	Характеристики якісних і популярних медіа.
3	Спеціалізовані медіакритичні видання.
4	Різновиди медіакритики за видами ЗМІ.
5	Різновиди медіакритики за аудиторією: академічна, професійна, масова.
6	Жанрова система медіакритики.
7	Функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики.
8	Медіакритика в корекції соціально-шкідливих стереотипів.
9	Концепція політичної журналістики.
10	ЗМІ як чинник демократизації суспільно-політичного життя: українські реалії.
11	Медіакритика як форма суспільної культури.
12	Проблема замовної журналістики.
13	Проблеми медіаекології.
14	Інформаційна безпека громадян України під час російсько-української війни та роль засобів масової інформації

6. ТРЕНІНГ ТА КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Організація та проведення тренінгу

Тема: Сексуальна об'єктивація», «еротизація» та «сексизм» у регіональних медіа України.

Порядок проведення:

(проводиться у формі тренінгу з написання проекту)

1. Формулювання назви проекту.
2. Постановка проблеми, підготовка анотації проекту (робота в групах).
3. Визначення цілей і задач проекту (робота в групах).
4. Розробка методів проекту (робота в групах).
5. Визначення форм оцінки, звітності і результативності проекту.
6. Особливості підготовки бюджету проекту.
7. Основні вимоги до підготовки резюме на виконавців проекту і розподіл обов'язків по виконанню проекту.

Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Медіакритика» є видом позааудиторної роботи студентів, виконуваної самостійно під час вивчення програмного матеріалу.

Метою КПЗ є вироблення навичок самостійного вивчення програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, стимулювання творчості студентів, закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи.

Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату згідно із рекомендованим переліком тем. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Обсяг реферату – 10 – 12 сторінок (формат А – 4). Індивідуальна робота виконується студентом самостійно при консультуванні викладачем. КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до заліку. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10-12 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Цей компонент не потребує цитувань (хоч вони допускаються), великої кількості абстрактних розмірковувань і великого обсягу.

Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати тему, яка висвітлюється в рефераті, вказавши на персоналії, які працювали над даним питанням, назвати їх праці. Це треба робити чітко й логічно, щоб обсяг вступу не перевищував 15 відсотків від обсягу роботи (1 сторінка).

Основна частина. Тут немає особливих регламентацій. Головне, щоб текст був написаний самостійно. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Коли є аргументи і контраргументи, можна вступати в полеміку. Використовувати цитати як для підтвердження, так і для спростування. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування — дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30 відсотків реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Це – підсумок. Жодних цитат, точність, лаконічність, тільки узагальнення, резюмування основних питань і проблем теми, визначення можливостей їх використання у практичній діяльності. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60 – 65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Виконання КПЗ є обов'язковим складовим модулем залікового кредиту з курсу, компонентом підсумкової та залікової оцінки.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Медіакритика»

1. Для чого потрібна медіакритика як напрям журналістської діяльності? Які функції вона виконує?
2. Що спільного у медіакритики із мистецькими формами критики (літературна критика, кінокритика, театральна, ігрова тощо)? А в чому відмінність?
3. У чому полягає зв'язок медіакритики із медіаграмотністю? В чому головна відмінність між цими дисциплінами?
4. Назвіть 2 медіакритичні ресурси (українські чи зарубіжні), які ви переглядали. Яка їхня основна тематична спрямованість?
5. Як сьогодні використовують VR-технології у журналістиці? Які теми найчастіше піднімають у VR-проектах?
6. Що таке стереотипи у медіа? Наведіть приклади тематичних різновидів стереотипів (вік, стать, національність тощо).
7. Стереотипи в рекламі: які порушення ви бачите найчастіше?
8. Які ви знаєте когнітивні упередження? У чому суть такого когнітивного упередження, як «Помилка вцілілого» (англ. survivorship bias)?
9. Для чого потрібні сервіси фейкових новин (наприклад, «UaReview», «Free News», «Blimberg»). Яку функцію вони виконують (чи мали би виконувати)?
10. Що таке «глибокі фейки» (deepfakes) і яку небезпеку можуть становити?
11. Що таке містифікація у медіа? Які приклади медійних містифікацій можете навести?
12. Що таке «теорія змови»? Наведіть приклади теорії змов у медіа.
13. Які ви знаєте гіпотези щодо впливу медіанасильства на прояви людської агресії в реальному житті?

14. У чому суть гіпотези катарсису щодо впливу медіанасильства на людську агресію в реальному житті?
15. У чому суть соціально-когнітивної гіпотези навчання Альберта Бандури щодо впливу медіанасильства на людську агресію в реальному житті?
16. Які ви знаєте шляхи профілактики патогенного впливу медіанасильства?
17. Що означає термін «мова ворожнечі» в медіа. Наведіть приклад.
18. Що означають поняття «сексуальна об'єктивація», «еротизація» та «сексизм»? Як ці явища проявляються в ЗМІ?
19. У чому суть «Теорії порядку денного» М. Мак-Комбса?
20. У чому суть Теорії «спіраль мовчання» Елізабет Ноель-Нойманн?
21. Що таке етична цензура (на відміну від політичної)? Які функції вона виконує? Наведіть приклад.
22. Як авторитарні країни здійснюють цензуру в інтернеті. Приклад Китаю або іншої країни на власний вибір.
23. Що таке Даркнет (англ. dark net) і для чого його використовують?
24. Які новітні технології найвідчутніше змінять журналістику у найближчий час? Наведіть приклади.
25. Які новітні редакційні посади з'являються у журналістиці вже сьогодні?
26. Які навички та вміння будуть найважливішими для журналіста у найближчі 10 років? Наведіть приклади.
27. Автоматизована журналістика: які функції виконує у роботі ЗМІ штучний інтелект вже сьогодні?
28. Позиції окремих представників та інституцій медіаспільноти щодо форми подачі в текстах власних імен і топонімічних одиниць країни-агресора.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Медіакритика» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- модульне тестування й опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий письмовий іспит.

Види роботи студента:

1. Робота на практичних заняттях

- участь в обговоренні питань;
- презентаційні виступи на заняттях;
- застосування кейс-методу;
- активна участь у ділових іграх, дебатах;
- розв'язання тестових завдань.

2. Самостійна робота:

- робота з джерелами;
- презентація результатів;
- виконання студентського проєкту (КПЗ).

3. Контрольні зрізи (написання модульної роботи).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять. (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів.	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота = 70 бали.	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів.	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання) – по 35 балів, макс. 70 балів.	

Шкала оцінювання

<i>За шкалою ЗУНУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «Медіакритика»

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1–14
2.	Проекційний екран	1–14
3.	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1–14
4.	Ноутбук	1–14
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–14
6.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–14
7.	Інструменти Microsoft Office (PowerPoint і т.ін.)	1–14

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Іванов В.Ф. Журналістська етика / В.Ф.Іванов, В.Є. Сердюк / Передм. В.П. Мостового: Підручник. К. : Вища школа, 2006. 231 с.
2. Квіт С. Масові комунікації : підручник / С. Квіт. К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 208 с.
3. Кібл Р. Журналістська етика / Річард Кібл; перекл. з англ. Д. І. Смоляк. К. : Київська типографія, 2007. 188 с.
4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. / Т.О. Приступенко. К. : Ін-т журналістики, 2004. 375 с.
5. Різун В.В. Маси : тексти лекцій / В. В. Різун. К., 2003. 118 с.
6. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород : Закарпаття, 2007. 224 с
7. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. Львів, 2000. 180 с.
8. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної комунікації : навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за спец. «Журналістика» / В. О. Карпенко. К. : Нора-прінт, 2002. 348 с.
9. Михайлин І.Л. Журналістика як всесвіт : вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. Х. : Прапор, 2008. 512 с.
- 10.Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика / Б. В. Потятиник. Львів, 2004. 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-видання про медіа «Телекритика»
2. Веб-версія часопису «Медіакритика»
3. Інтернет-видання про телебачення «ТВ-Дайджест»